

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1766/2019
12.02.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужила АА, мал. ББ и мал. ВВ, које заступа законска заступница мајка АА, све из ..., чији је пуномоћник Владимир Даниловац, адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, Окружног затвора у Београду, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Суботици, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужила мал. ББ и мал. ВВ, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2724/18 од 19.12.2018. године, исправљене решењем истог суда Гж 2724/18 од 16.01.2019. године, у седници одржаној 12.02.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж 2724/18 од 19.12.2018. године, исправљена решењем истог суда Гж 2724/18 од 16.01.2019. године, у делу у коме је преиначена пресуда Вишег суда у Сомбору П 7/18 од 12.04.2018. године и одбијен, као неоснован захтев тужила мал. ББ и мал. ВВ којим су тражиле да се обавезе тужена да им на име новчане ренте исплаћује по 10.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе па убудуће док за то буде постојао законски основ и у делу којим је одлучено о трошковима поступка и у тим деловима предмет враћа другостепеном суду на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Сомбору П 7/18 од 12.04.2018. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужила у непресуђеном делу. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужили АА на име претрпљених душевних болова због губитка супруга, пок. ГГ исплати 2.000.000,00 динара, са законском затезној каматом од дана доношења пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилама мал. ББ и мал. ВВ, деци пок. ГГ, на име претрпљених душевних болова због губитка оца исплати по 1.500.000,00 динара, са законском затезном каматом од дана доношења пресуде до исплате. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужилама мал. ББ и мал. ВВ, деци пок. ГГ, на име новчане ренте плаћа по 10.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе па све док за то буде постојао законски основ, као и да заостале рате плати одједном, а убудуће сваког месеца унапред. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужилама на име трошкова поступка плати 519.870,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2724/18 од 19.12.2018. године, исправљене решењем истог суда Гж 2724/18 од 16.01.2019. године, жалба је делимично усвојена, делимично одбијена и првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен захтев тужиле АА за накнаду нематеријалне штете због душевних болова због смрти

супруга преко 1.000.000,00 динара и захтев тужиља мал. ББ и мал. ВВ за накнаду нематеријалне штете због душевних болова због смрти оца преко 1.000.000,00 динара од износа досуђених првостепеном пресудом, са законском затезном каматом и одбијен је захтев тужиља мал. ББ и мал. ВВ којим су тражиле да се обавезе тужена да им на име новчане ренте плаћа по 10.000,00 динара месечно, почев од дана подношења тужбе па све док за то буде постојао законски основ, убудуће сваког месеца унапред, а да заостале рате плати одједном и обавезана тужена да тужиљама на име трошкова поступка плати 417.450,00 динара, док је у преосталом, непреиначеном делу првостепена пресуда потврђена.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у делу одлуке којом је преиначена првостепена пресуда и одбијен захтев тужиља мал. ББ и мал. ВВ којим су тражиле да се обавезе тужена да им плаћа новчану ренту, малолетне тужиље су благовремено изјавиле ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у побијаном делу на основу члана 408. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11, 87/18), Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, сада пок. ГГ, супругу и оцу тужиља, решењем судије за претходни поступак био је одређен притвор, на основу ког решења је лишен слободе 14.06.2015. године и спроведен у ЦЗ у Београду. С обзиром да се ГГ од 22.06.2015. године константо жалио на здравствене проблеме, прегледан је и лечен у затворској амбуланти 22.06.2015. године, 25.06.2015. године и 27.06.2015. године. Три дана након последњег прегледа, 29.06.2015. године, у јутарњим сатима, када се ГГ пожалио да му није добро, да се осећа лоше, да умире, да је лежао и да се гушио, будући да није било услова за његово хитно довођење у амбуланту, да је докторка дошла на лице места, где га је затекла без свести, био цијанотичан, умокрен и наложила реанимацију у амбулантним условима. Након 5-10 минута реанимације упућен је на ВМА, где је превезен „марицом“ у пратњи медицинске сестре, која је током транспорта радила реанимацију. Вожња је трајала 10 минута, а реанимација је настављена на ВМА, након чега је констатован смртни исход. Извршена је судско медицинска обдукција и закључак је да је смрт природна и да је наступила услед акутног запаљења срчаног мишића, те следственог престанка срчаног рада. Из налаза и мишљења Судско-медицинског одбора Медицинског факултета у Новом Саду следи да није постојала неадекватна лекарска помоћ ГГ, када се има у виду ток његовог лечења, али да је транспорт од затвора до ВМА у полицијском возилу и у пратњи медицинске сестре био неадекватан, будући да је ГГ транспортован без сигурних знакова смрти, а да једна особа, ма колико била суверена, није у могућности да уради адекватну реанимацију, али да би коначан исход болести вероватно био исти и да је транспортован у пратњи лекара. Изјашњавајући се на примедбе закључак је овог Судско-медицинског одбора да су биле спроведене све адекватне мере реанимације, да би могућност преживљавања била већа. ГГ је у време притварања био запослен као ..., са месечном зарадом око 50.000,00 динара. Живео је у домаћинству са супругом, тужиљом АА, са којом је брак закључио 2008. године и двоје заједничке малолетне деце, тужиљама ББ, рођеном 2009. године и ВВ, рођеном 2011. године. Тужиља АА је запослена, а све три тужиље су оствариле право на породичну пензију.

Првостепени суд је полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, с обзиром да је утврдио да постоји одговорност тужене за смрт ГГ, оца тужила мал. ББ и мал. ВВ, применом члана 188. и 194. став 1. Закона о облигационим односима, обавезао тужену да малолетним тужилама на име новчане ренте плаћа по 10.000,00 динара месечно, почев од подношења тужбе па убудуће.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду у наведеном делу, тако што је одбио као неоснован овај захтев малолетних тужила, са образложењем да је ГГ у моменту смрти био у радном односу и да је његова зарада износила око 50.000,00 динара, па имајући у виду уобичајне потребе деце узраста малолетних тужила, које су ученице основне школе и да тужиле нису доказале да би се од зараде њихов отац издвајао већи износ од оног износа који остварују као корисници породичне пензије, укупно 23.000,00 динара, и који износ је приближан половини зараде коју је примао сада пок. ГГ, да тужиле немају право на новчану ренту, применом члана 188. и 194. став 1. Закона о облигационим односима.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену и то против одлуке којом је преиначена првостепена пресуда и одбијен захтев малолетних тужила за исплату новчане ренте, малолетне тужиле су изјавиле ревизију.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом малолетних тужила указује да је другостепени суд погрешно применио материјално право, а што је за последицу имало непотпуно утврђено чињенично стање.

Чланом 188. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља, накнада се одређује по правилу, у облику новчане ренте, доживотно или за одређено време. Накнада материјалне штете у облику новчане ренте у случају смрти ближе је одређена чланом 194. став 1. Закона о облигационим односима, којим је прописано да лице које је погинуло издржавао или редовно помагао, као и оно које је по закону имало право захтевати издржавање од погинулог, има право на накнаду штете коју трпи губитком издржавања, односно помагања. Ставом 2. истог члана прописано је да се ова штета накнађује плаћањем новчане ренте, чији се износ одмерава с обзиром на све околности случаја, а који не може бити већи од онога што би оштећеник добијао од погинулог да је остао у животу.

Другостепени суд је одлучујући о жалби тужене пошао од чињенице да су малолетне тужиле оствариле право на породичну пензију у укупном износу од 23.000,00 динара, да је њихов отац у моменту смрти био у радном односу и да је његова зарада износила око 50.000,00 динара, да су на тај начин исцрпеле право на могућност добијања новчане ренте у траженом износу, односно да нису доказале да би њихов отац издвајао за њихове потребе више од половине своје зараде, због чега је преиначио првостепену пресуду и одбио као неоснован овај захтев малолетних тужила. Код утврђеног да постоји одговорност тужене за штету коју су малолетне тужиле претрпеле због смрти оца (правноснажно одлучено о захтеву тужила за накнаду нематеријалне штете), то малолетне тужиле, као лица која су изгубила издржавање због смрти оца који их је издржавао, имају право на накнаду штете, у складу са чланом 194. Закона о облигационим односима, у виду разлике између остварене породичне пензије и новчаног износа који би њихов отац за живота био у могућности и био дужан да им даје. Накнада за изгубљено издржавање има одштетни,

а не алиментациони карактер, због чега се досуђује према стварној висини претрпљене штете, чија се висина одмерава с обзиром на све околности случаја, а која висина не може бити већа од онога што би оштећеник добијао од погинулог да је остао у животу. У ситуацији да оштећеник не докаже да би на име издржавања имао право на већи износ од оног износа на који би имао право да се издржавање одређује у складу са одредбама Породичног закона, у тој ситуацији код утврђивања висине накнаде за изгубљено издржавање треба утврдити висину износа који оштећеник прима на име породичне пензије, па тек упоређујући тај износ и износ који би погинуло лице за живота било у могућности и било дужно да му даје, могао би се извести закључак да ли је и у којој висини оштећеник трпео штету због изгубљеног издржавања. С обзиром на то да из утврђеног чињеничног стања следи да је право на породичну пензију признато малолетним тужиљама и њиховој мајци, а супрузи пок. ГГ, тужиљи АА, будући да је првостепени суд из уверења РФ ПИО, Филијала ... од 12.04.2018. године утврдио да све три тужиље примају једну породичну пензију иза пок. ГГ од децембра 2017. године до фебруара 2018. године, месечно у распону од 21.881,00 динар до 23.336,34 динара, а које право им је признато у складу са законом, па како другостепени суд одлучујући о жалби тужене, због погрешне примене материјалног права није правилно утврдио износ који малолетне тужиље примају на име породичне пензије, односно у ком обиму је штета покривена оствареном породичном пензијом, а што је од утицаја на одлуку о овом захтеву тужиља, то је одлучено као у изреци.

У поновном поступку другостепени суд ће, ради правилне примене материјалног права, утврдити износ који малолетне тужиље примају на име породичне пензије, при томе имајући у виду да из уверења РФ ПИО Филијала ... од 12.04.2018. године произлази да све три тужиље примају једну породичну пензију иза пок. ГГ од децембра 2017. године до фебруара 2018. године, месечно у распону од 21.881,00 динар до 23.336,34 динара, па ће упоређујући новчани износ који би отац тужиља за живота био у могућности и био дужан да малолетним тужиљама даје са оствареном породичном пензијом ценити да ли и у којој висини малолетне тужиље, као издржавана лица трпе штету због изгубљеног издржавања, односно у ком обиму је штета покривена оствареном породичном пензијом, након чега ће одлучити о жалби тужене.

Са напред наведених разлога, одлучено је као у изреци, применом члана 416. став 2. ЗПП, а укинута је и одлука о трошковима поступка, с обзиром да иста зависи од одлуке о главној ствари.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић